

[Formanden.]

Medlem af folketinget Camma Larsen-Ledet har meddelt mig, at hun ønsker til indenrigsministeren at stille følgende spørgsmål:

„Er det rigtigt, at der i øjeblikket er ca. 100 ubesatte sundhedsplejerskestillinger? Hvis det er tilfældet, hvad påtænker ministeren da at gøre for at stimulere tilgang til nævnte fag?“

Spørgsmålet vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommende spørgetid.

Det er meddelt mig, at det ærede medlem hr. *Peter Nielsen* har ønsket at udtræde som medlem af Nordisk Råd. Til nyt medlem har vedkommende gruppe udpeget *Mohr Dam*.

Jeg udbeder mig tingets samtykke til at lade det nævnte valg foretage i indeværende møde. Dersom ingen gør indsigelse, betragter jeg samtykket som givet. (Ophold). Det er givet.

Den pågældende er herefter valgt.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Ministeren for kulturelle anliggender (Sølvhøj): Jeg skal tillade mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om Danmarks biblioteksskole*.

Den gældende lov om Danmarks biblioteksskole, der er dateret den 25. maj 1956, er en rammelov, hvori skolens formål og struktur er fastsat i hovedtræk. De nærmere regler om uddannelsens varighed og indhold er med hjemmel i lovens § 5 fastsat i en bekendtgørelse af 4. januar 1957.

Under arbejdet med en ny uddannelsesordning har det været overvejet, om de fornødne ændringer kunne ske inden for rammerne af loven af 1956. Man er imidlertid nået til det resultat, at den gældende ordning navnlig for folkebibliotekarernes vedkommende har fundet så klart udtryk i bemærkningerne til lovforslaget og i folketingsudvalgets betænkning, at væsentlige ændringer i studiets indhold kræver en lovs form.

Loven af 1956 betegnede et fremskridt på mange områder, men især ved at lægge et halvt år til folkebibliotekaruddannelsens

teoretiske del, til hvilken der tidligere kun var afsat ét år af den samlede 4-årige uddannelsestid. Samtidig lagdes grunden til biblioteksskolens sektion II for personalet ved de videnskabelige og faglige biblioteker, hvor behovet for en biblioteksteoretisk uddannelse længe havde trængt sig på.

De senere års eksplosive udvikling inden for biblioteksverdenen har gjort det stadig vanskeligere for biblioteksskolen at imødegå mangelen på uddannede folkebibliotekarer i det ønskelige omfang. Den ny lov om folkebiblioteker af 27. maj 1964 vil uundgåeligt medføre krav om flere faguddannede bibliotekarer og må derfor naturligt drage en kritisk revision af bibliotekaruddannelsen med sig. Man må se i øjnene, at den krævede forøgelse af antallet af bibliotekarer ikke kan ske inden for rammerne af den gældende ordning, som forudsætter, at der er tilstrækkelig mange egnede lærepladser til rådighed. Yderligere må man erkende, at tiden er ved at løbe fra den nuværende uddannelsesform, hvor bibliotekarerne modtager hovedparten af deres uddannelse ved praktisk oplæring på et bibliotek.

På denne baggrund må man se det forslag, som nu fremsættes, om en 4-årig, overvejende teoretisk uddannelse af folkebibliotekarerne. Det har ikke hermed været tanken at afskære forbindelsen til den praktiske bibliotekargerning, men denne side af uddannelsen begrænses til i alt ca. 4 måneder, hvoraf eleverne tilbringer de to på et særligt øvelsesbibliotek i tilknytning til biblioteksskolen og de andre to måneder med praktik på forskellige bibliotekstyper. Ved at tilrettelægge den praktiske oplæring pædagogisk bedst muligt skulle ulemperne ved en nedskæring kunne overvindes; en sådan ordning åbner tillige mulighed for at bibringe eleverne et mere ensartet praktisk grundlag end hidtil.

Denne omlægning af bibliotekaruddannelsen betegner et brud med en tradition, som på mange måder har været værdifuld; men med de krav, der i dag stilles til en folkebibliotekar om alsidig orientering ikke blot inden for skønlitteraturen, men også inden for en vidt forgrenet faglitteratur, er det nødvendigt, at han tilegner sig en langt mere omfattende viden, end uddannelsen hidtil har bibragt ham. Kun herigennem vil folkebibliotekerne få grundlag for at kunne

[Ministeren for kulturelle anliggender.]

betjene det stadig voksende publikum og navnlig de mange uddannelsesinstitutioner, der gør brug af folkebibliotekerne i meget betydeligt omfang. Indtil man kender virkningerne af den nye, overvejende teoretiske uddannelse, er det dog tanken at supplere uddannelsen med et turnusår med praktisk arbejde ved et eller flere biblioteker.

Også for personalet ved de videnskabelige og faglige biblioteker, specielt for biblioteksassistentgruppen, har en ajourføring af den teoretiske uddannelse vist sig påkrævet, idet nye fagområder bør inddrages, ligesom en betydelig udvidelse af timetallet er nødvendig. Da der har vist sig et tilsvarende behov for en teoretisk uddannelse for medarbejdere ved arkiverne, åbnes der efter forslaget adgang for såvel de videnskabeligt uddannede arkivarer som de nuværende registratorer til en uddannelse, som i store træk følger uddannelsen ved skolens sektion II for personalet ved de videnskabelige og faglige biblioteker.

Under den gældende ordning har Danmarks biblioteksskole organiseret en kursusvirksomhed dels for faguddannede bibliotekarer, der har haft behov for videregående undervisning inden for specielle grene af biblioteksarbejdet, dels for ledere af mindre deltidsbiblioteker. For de sidstnævnte har det siden 1961 været obligatorisk at følge et af biblioteksskolens kursus for deltidsbibliotekarer. Disse kursus har hidtil kun været af kortere varighed, navnlig fordi biblioteksskolen inden for de nuværende snævre rammer kun har haft begrænsede muligheder for at udbygge denne side af sin virksomhed. Interessen for videregående uddannelse er imidlertid så betydelig, at denne side af biblioteksskolens virke må have en langt mere fremtrædende plads end hidtil. Der bør derfor åbnes mulighed for at tilrettelægge egentlige årskursus inden for væsentlige specialområder som f. eks. børnebiblioteksarbejde og ungdomsbiblioteksarbejde, ligesom disse årskursus bør kunne afsluttes med en eksamen. Behovet for en biblioteksteoretisk skoling af deltidsbibliotekarer vil fortsat være bestående, og herudover er det tanken at gennemføre en kursusordning for folkebibliotekernes assistentpersonale, som derved vil blive i stand til at aflaste de faguddannede bibliotekarer

på en række mere teknisk betonedede arbejdsområder.

Forslaget om en videregående kursusordning for andre, der er fagligt ligestillet med bibliotekarer, tager sigte på de personalegrupper, som beskæftiger sig med dokumentations- og informationsarbejde ved forskningsinstitutioner og i det private erhvervsliv m. v. På det område er der i de senere år sket en hastig udvikling, der støttes af et udstrakt internationalt samarbejde; dokumentationsarbejdet er så nært beslægtet med klassisk biblioteksvirksomhed, at en uddannelsesordning på dette område falder naturligt ind under biblioteksskolens rammer.

For kursister og studerende er der under den nuværende ordning adgang til godtgørelse i form af dagpenge m. v. under opholdet ved biblioteksskolen. I forlængelse af forslaget om en væsentlig udbygning af kursusvirksomheden med årskursus åbnes der fremtidig adgang til at dække vikarudgifter og for stipendier til de kursusøgende efter de retningslinjer, som gælder for folkeskolens lærere under kursus på Danmarks lærerhøjskole m. v.

Som efter den gældende lov vil det fortsat påhvile Danmarks biblioteksskole at være hjemsted for forskningen inden for de biblioteks-faglige discipliner. Løsningen af forskningsmæssige opgaver trænger sig stadig stærkere på, og ved den foreslåede omlægning af bibliotekaruddannelsen med større vægt på dennes teoretiske sider og udbygningen af den videregående undervisning skulle betingelserne være skabt for et forskningsmæssigt klima, der kan tiltrække de bedst egnede lærerkræfter.

De foreslåede ændringer i biblioteksskolens virksomhed vil i højere grad understrege dennes karakter af selvstændig læreanstalt, og det forekommer derfor naturligt at give skolens lærerkræfter indflydelse på dennes styre ved at oprette et lærerråd, der i forbindelse med rektor og en administrator forestår forvaltningen. Det hidtidige skoleråd, bestående af en repræsentant for ministeriet, rigsbibliotekaren og biblioteksdirektøren, er efter den foreslåede ordning ikke længere påkrævet og vil derfor kunne ophæves.

Den foreslåede udbygning af biblioteksskolens virksomhed vil gradvis bringe an-

[Ministeren for kulturelle anliggender.]

tallet af studerende op på knap 900, hvoraf afgangsklassen udgør ca. 200. Denne kraftige forøgelse forudsætter, at biblioteksskolen kan disponere over det fornødne antal kvalificerede lærerkrafter, ligesom der nødvendigvis må tilvejebringes en løsning på skolens lokale problemer. Med hensyn til de økonomiske konsekvenser ved nyordningen skal jeg tillade mig at henvise til den oversigt, der er optaget som bilag 2 til lovforslaget.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til det høje tings velvillige og hurtige behandling.

Formanden: Jeg skal her afbryde forhandlingen og udsætte mødet til kl. 13³⁰.

Mødet udsat kl. 12².

Mødet genoptaget kl. 13³⁰.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om forhøjelse af stempelafgift.

(Lovforslaget (nr. 78) findes i tillæg A. sp. 1033, fremsættelsen i tidenden sp. 1688).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Egon Jensen: Det fremsatte lovforslag om forhøjelse af stempelafgiften til det dobbelte går kun ud på en forlængelse af lovens virkning for det kommende skatteår, så i den anledning var der ingen grund til at sige så forfærdelig meget. Provenuet er beregnet til 140 mill. kr., og når lovforslaget ikke var med blandt de afgiftsforslag, som blev behandlet forleden, er det, fordi de 140 mill. kr. er medregnet i finanslovsforlaget modsat de omtalte afgifter.

Men der er et enkelt problem, nemlig gruppelivsforsikringer, som under behandlingen af lovforslaget om statsanstalten blev nævnt af det ærede medlem hr. Tastesen. Forhøjelsen af stempelafgiften her skal f. eks. gælde for livsforsikringer, der i stedet for førhen at betale 50 øre nu skal betale

1 kr. pr. påbegyndt 2.000 kr.s forsikring. Jeg mener, det er en forholdsvis voldsom belastning for at opnå den sociale tryghed, der tilsigtes gennem denne forsikringsform, som jo vinder frem, hvilket vi vel kun kan være interesseret i, hvad enten det er arbejdsgivere, der tegner kollektive forsikringer for deres medarbejdere, eller det er organisationer eller foreninger, som tegner forsikringer for deres medlemmer.

Derfor vil jeg spørge den højtærede finansminister, om han ikke vil overveje muligheden for at fritage eller lempe afgiften for disse kollektive forsikringer; så kan man jo sætte en øverste ramme, f. eks. op til 10.000-15.000 kr. pr. person. Stempelovens § 187 giver jo mulighed for, at foreninger og selskaber, der gør det lettere for det arbejdende folk at tegne livs-, syge- og ulykkesforsikringer, helt kan fritages for stempelafgiften.

Med disse par bemærkninger skal jeg på mit partis vegne anbefale lovforslaget til en hurtig og velvillig behandling.

Foged: Da mit partis ordfører, det ærede medlem hr. Henry Christensen, ikke kan være til stede, skal jeg kun knytte nogle få bemærkninger til det foreliggende lovforslag. Vi anser det for at være et led i den almindelige skattelovgivning, og derfor mener vi, at det bør behandles i det udvalg, der er nedsat til behandling af forslag til lov om en almindelig omsætningsafgift.

Jeg har som specielt ønske, der bør tages op til drøftelse, spørgsmålet om førstegangs-etablerede. Kunne man ikke undgå at give disse unge en sådan fornyet byrde? Det kan efterhånden blive vanskeligt nok med generationsskifte, og derfor finder vi det rimeligt, at dette spørgsmål tages op som noget ganske separat, og at vi søger at nå frem til, såfremt lovforslaget bliver vedtaget, at tilgodese nyetablerede eller i det mindste førstegangs-etablerede.

Knud Thomsen: Da stempelafgiften som et led i forårets buketlovgivning blev fordoblet for indeværende finansår, undlod det konservative folkeparti at stemme for lovforslaget. Ved denne førstebehandling vil jeg derfor sige, at det er med ret ringe begejstring, vi nu ser et lovforslag om at fastholde den fordoblede stempelafgift også